

- Ποια είναι η διαφορά σχεδίου μαθήματος - διδακτικού σεναρίου;

Σχέδιο μαθήματος

Το σχέδιο μαθήματος αποτελείται από τρία κυρίως μέρη:

(α) τους διδακτικούς στόχους,

(β) τη στρατηγική με την οποία θα επιδιωχθεί η επίτευξή τους, και

(γ) την αξιολόγηση με την οποία θα ελεγχθεί η επίτευξη των διδακτικών στόχων.

Οι **διδακτικοί στόχοι** προέρχονται από τους σκοπούς του Αναλυτικού Προγράμματος για τη συγκεκριμένη ενότητα. Διατυπώνονται με τρόπο που να καθιστά σαφές το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα και κατά συνέπεια διευκολύνουν το σχεδιασμό και την ανάπτυξη του κριτηρίου αξιολόγησης.

Η **διδακτική στρατηγική** είναι μια ακολουθία σταδίων, των οποίων ο αριθμός μπορεί να αλλάζει (συνήθως είναι 3-7). Σε κάθε στάδιο επιτυγχάνεται ένας ενδιάμεσος στόχος και χρησιμοποιούνται διαφορετικοί **χειρισμοί** από τον δάσκαλο και διαφορετικές **μαθησιακές διαδικασίες**. Μαθησιακές διαδικασίες μπορεί να είναι η απάντηση σε ερώτηση, η επίλυση προβλήματος, η παρατήρηση ενός πειράματος, η μελέτη μιας ενότητας και η εξαγωγή μιας περίληψης, η συζήτηση των μαθητών σε ομάδες, κ.λπ. Οι χειρισμοί μπορεί να είναι η διατύπωση μιας ερώτησης, η παροχή οδηγιών, η διαχείριση ενός διαλόγου μεταξύ μαθητών, η σύντομη ανάπτυξη ενός θέματος, η υποδειγματική σχεδίαση ενός μοντέλου, η εκτέλεση ενός πειράματος, κ.λπ.

Η **αξιολόγηση** έχει ως αφετηρία τους διδακτικούς στόχους και ελέγχει το πόσο αυτοί επιτεύχθηκαν. Μπορεί να είναι ένα τεστ σύντομης διάρκειας με διάφορους τύπους ερωτήσεων, ασκήσεων κ.λπ., ανάλογα με το αποτέλεσμα των οποίων: α) προχωρούμε στο σχεδιασμό της επόμενης διδασκαλίας, β) επανερχόμαστε στο ίδιο μάθημα για να επιτευχθούν οι στόχοι που δεν επιτεύχθηκαν, χρησιμοποιώντας διαφορετικά μαθησιακά έργα, γ) αναθεωρούμε τη διδακτική στρατηγική που ακολουθήσαμε.

Εκπαιδευτικό ή διδακτικό σενάριο

Εκπαιδευτικό (διδακτικό) σενάριο (educational scenario) είναι η περιγραφή ενός μαθησιακού πλαισίου με εστιασμένο γνωστικό αντικείμενο, συγκεκριμένους εκπαιδευτικούς στόχους, παιδαγωγικές αρχές και πρακτικές. Ένα τέτοιο σενάριο ενέχει αλλά και υλοποιείται μέσα από σειρά εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων (educational activities). Η δομή και η ροή κάθε δραστηριότητας, ο ρόλος του διδάσκοντα και των μαθητών καθώς και η αλληλεπίδραση αυτών με τα

χρησιμοποιούμενα μέσα και υλικά, περιγράφονται σε ένα πλάνο δραστηριότητας (activity plan).

Οι **βασικές παιδαγωγικές αρχές** που διέπουν το εκπαιδευτικό ή διδακτικό σενάριο είναι η διερευνητική και η συνεργατική μάθηση καθώς και η διαθεματικότητα.

Η **αξιολόγηση του μαθητή** κατά τη διδασκαλία με τη χρήση των σεναρίων αυτών, αυτή γίνεται από τον καθηγητή με βάση τους στόχους που τέθηκαν αρχικά καθώς και τις βασικές παιδαγωγικές αρχές κατασκευής σεναρίων.

Η **δομή ενός εκπαιδευτικού σεναρίου** συνήθως είναι η ακόλουθη:

Τάξη. Προσδιορίζεται η τάξη, στην οποία θα διδαχτεί το συγκεκριμένο σενάριο.

Διδακτικό αντικείμενο. Αναφέρεται το διδακτικό αντικείμενο, στο οποίο εστιάζεται το σενάριο.

Ενδεικτικός απαιτούμενος χρόνος. Προτείνεται ο χρόνος που απαιτείται, για να υλοποιηθεί το σενάριο. Ο πραγματικός, όμως, χρόνος εξαρτάται από το πώς ο ίδιος ο δάσκαλος θα χειριστεί το σενάριο αλλά και από τη δυναμική της τάξης.

Η **ιδέα του σεναρίου.** Αναφέρεται ο προβληματισμός, ο οποίος οδήγησε στη δημιουργία του σεναρίου με την αξιοποίηση νέων τεχνολογιών.

Απαραίτητο υλικό. Αυτό είναι το τετράδιο, το σχολικό εγχειρίδιο, ο πίνακας, το φύλλο εργασίας, το λογισμικό και γενικά οτιδήποτε θεωρείται απαραίτητο για την υλοποίηση του σεναρίου.

Πορεία διδασκαλίας. Η πορεία διδασκαλίας περιλαμβάνει:

α. την **Αφετηρία (προσέλευση ενδιαφέροντος)**, όπου αναφέρεται το συγκεκριμένο κεφάλαιο (ή η ενότητα ή το κείμενο) του σχολικού εγχειριδίου, στο οποίο βασίζεται το σενάριο καθώς και ο προβληματισμός, ο οποίος επιχειρείται να “απαντηθεί” μέσα από το σενάριο αυτό, και

β. τη **Διδακτική διαδικασία**, στην οποία περιγράφονται αναλυτικά οι ενέργειες των μαθητών και του δασκάλου κατά την υλοποίηση του σεναρίου.

Εργασία για το σπίτι. Αναφέρεται η εργασία που δίνει ο δάσκαλος στο τέλος της διδακτικής ώρας και η οποία ποικίλει ανάλογα με τους στόχους του σεναρίου. Για τον ίδιο λόγο το τμήμα αυτό μπορεί να παραλείπεται σε κάποια σενάρια.

Δυνατότητα τροποποίησης / επέκτασης. Αναφέρονται ενδεικτικά κάποια ή κάποιες ιδέες για μικρή τροποποίηση ή επέκτασή του σεναρίου χρονικά, σε περίπτωση που ο δάσκαλος επιθυμεί να διαθέσει περισσότερο χρόνο για το σενάριο αυτό.

Σχετικές διευθύνσεις. Πρόκειται για ηλεκτρονικές διευθύνσεις που σε κάποια διδακτικά σενάρια μπορούν να αντικαταστήσουν την αρχικά προτεινόμενη διεύθυνση, χωρίς το σενάριο να αλλάξει, ή να χρησιμοποιηθούν σε παραλλαγή του σεναρίου ή / και για την άντληση συμπληρωματικού υλικού. Τονίζεται ότι οι διευθύνσεις αυτές είναι ενδεικτικές και σε καμία περίπτωση δεν εξαντλούν το θέμα.

Ενδεικτική βιβλιογραφία. Αναφέρονται βιβλία, άρθρα περιοδικών ή ηλεκτρονικές διευθύνσεις που χρησιμοποιήθηκαν ως βιβλιογραφία για το συγκεκριμένο σενάριο.

Φύλλο εργασίας. Αν το σενάριο το απαιτεί, δίνεται στους μαθητές φύλλο εργασίας, το οποίο περιλαμβάνει οδηγίες για την περιήγησή τους στην ηλεκτρονική διεύθυνση ή / και ερωτήσεις - ασκήσεις. Ο δάσκαλος στο τέλος της διδακτικής ώρας συγκεντρώνει τα φύλλα εργασίας, για να έχει τη συνολική εικόνα της τάξης. Σε επόμενη διδακτική ώρα συζητά με τους μαθητές τις απαντήσεις.